

KONFERENCJA RODZINY FRANCISZKAŃSKIEJ

2023 | Osiemsetlecie wyrażone
2026 | i obchodzone w ramach
kilku rocznic

Konferencja Rodziny Franciszkańskiej

Prot. N. 01/2022

1 stycznia 2022 r.

**Do wszystkich braci z naszych Zakonów
Do rodziny franciszkańskiej**

**Drodzy bracia z Pierwszego Zakonu, siostry klaryski,
Bracia i siostry z Trzeciego Zakonu Regularnego,
Franciszkańskiego Zakonu Świeckich
i Młodzieży Franciszkańskiej,**

Niech Pan obdarzy was pokojem!

Kilka tygodni temu, w liście z dnia 2 października 2021 r., ogłosiliśmy utworzenie komitetu koordynacyjnego dla obchodów franciszkańskiego osiemsetlecia. Ustanowiliśmy go, aby dobrze przygotować się do franciszkańskiego osiemsetlecia, w którym będziemy wspominać *Regulę zatwierdzoną*, Boże Narodzenie w Greccio (2023), stygmaty (2024), *Pieśń słoneczną* (2025) i – w kulminacyjnym momencie – śmierć Franciszka (2026). Będzie to „osiemsetlecie wyrażone i obchodzone w ramach kilku rocznic”.

Zapowiedzieliśmy, że chcemy powierzyć zespołowi robocznemu złożonemu z ekspertów zadanie przygotowania wstępnego zarysu dla charyzmatycznego pogłębienia poszczególnych etapów obchodów osiemsetlecia, dla formacji ustawicznej i początkowej wszystkich braci i sióstr rodziny franciszkańskiej, a więc dla formacji w naszych prowincjach, kustodiach, wspólnotach FZŚ i innych jurysdykcjach. Naszym zamiarem było, aby móc zaproponować pewne wspólne linie pogłębienia charyzmatu w naszych wspólnotach i w różnych otaczających nas rzeczywistościach.

Dzisiaj cieszymy się, że możemy wam przekazać tekst, który przygotowała grupa naszych braci i sióstr, a który uczyniliśmy naszym własnym. Mamy przed sobą tekst, który jest przydatny do wieloaspektowego wykorzystania i który pomaga nam przeżywać tę drogę w komunii. Zawiera on wytyczne do zorganizowania różnych obchodów rocznicowych na poziomie lokalnym; schemat, na którym można oprzeć nasze programy formacyjne; sprawne i kompetentne narzędzie do pracy nad tematyką różnorodnych wymiarów rocznic, które składają się na to jedno osiemsetlecie 2023-2026, zwieńczone uroczystościami osiemsetlecia śmierci Serafickiego Ojca.

Przekazując wam ten dokument, życzymy dobrej lektury, pożytecznej pracy i owocnego przeżycia jubileuszu!
Pozdrawiamy was po bratersku

Deborah Lockwood OSF
Przewodnicząca IFC-TOR

Tibor Kauser OFS
Minister generalny

Massimo Fusarelli OFM
Minister generalny

Roberto Genuin OFM Cap
Minister generalny

Carlos Alberto Trovarelli OFM Conv
Minister generalny

Amando Trujillo Cano TOR
Minister generalny

Uwagi ogólne

1. Tematyka

Pięć okrągłych rocznic stanowi część jednego projektu tematycznego, który będzie rozwijany stopniowo i harmonijnie, zgodnie z chronologią obchodzonych wydarzeń.

Kluczowe tematy zaproponowane dla obchodów rocznicowych będą rozpatrywane z wielu perspektyw, obecnych w każdej celebracji, odnoszących się w szczególności do wymiaru teologicznego (*Nasze bycie w Chrystusie*), antropologicznego (*Nasze bycie braćmi i siostrami*), eklezjologicznego (*Nasze bycie w komunii*) i socjologicznego (*Nasze bycie w świecie*).

Teologiczną podstawą odniesienia będą dokumenty magisterium Kościoła odczytywane z franciszkańskiej perspektywy charyzmatycznej. Obchody rocznic stają się dobrą okazją, aby jako rodzina franciszkańska wesprzeć reformę kościelną, którą przeprowadza papież w swoim pontyfikacie.

Obchody rocznic mają zasadniczo na celu zdecydowane skierowanie naszego spojrzenia w przyszłość i charyzmatyczne umocnienie naszej tożsamości franciszkańskiej.

2. Adresaci

Należy przede wszystkim zauważyć, że zaproponowane tematy powinny być przemyślane i opracowane przez braci i siostry ze wszystkich kontynentów. Konieczne jest zatem kryterium integracji wszystkich kultur.

Obchody rocznic stanowią niewątpliwie dobrą okazję, by uwidocznić rodzinę franciszkańską w swej całości. Byłoby bardzo wskazane, aby wszystkie działania i inicjatywy na poziomie krajowym i/lub regionalnym były koordynowane przez komisję reprezentującą całą rodzinę franciszkańską.

Ad intra i *ad extra*: Rocznic nie są obchodzone jedynie po to, aby wywrzeć pozytywny wpływ na całą rodzinę franciszkańską. Niezbędne jest posługiwanie się wyobraźnią i kreatywnością, aby oddziaływały one również na pozakościelne środowiska społeczne i kulturowe.

3. Metodologia

Wskazaliśmy już na znaczenie wymiarów (teologicznego, antropologicznego, eklezjologicznego i socjologicznego), które, jak osie poprzeczne, muszą zapewnić jednolitość i cykl tematyczny w ciągu kilkuletnich obchodów. Wszystkie wymiary są ważne w programach *ad intra* i być może wymiary antropologiczne i socjologiczne mogłyby być dodatkowo wzbogacone w programach *ad extra*.

Istnieje ryzyko, że propozycje pozostaną zbyt skoncentrowane na aspekcie teoretycznym i intelektualnym. Stąd też właściwe byłoby wskazać w każdym z tematów *cel* realizowany w ramach proponowanego tematu oraz pewne działania dynamizujące wymiar obejmujący *doświadczenie i praktykę*.

Działania są sugerowane w sposób bardzo ogólny, gdyż powinny być skonkretyzowane, wychodząc od różnych konkretnych kontekstów.

Tematykę treści można wzbogacić i pogłębić poprzez sympozja, spotkania, kapituły namiotów, wystawy, pielgrzymki, doświadczenia misyjne itp.

Świętować osiemsetlecie jako rodzina franciszkańska

Tres ordines hic ordinat: primumque fratrum nominat minorum pauperumque fit dominarum medius sed poenitentium tertius sexum capit utrumque.

Zakłada trzy Zakony: pierwszy nazywa Zakonem Braci Mniejszych, drugi staje się Zakonem Pań Ubogich, trzeci zaś Zakon pokutników obejmuje ludzi płci obojga

W ten sposób pobudza nas do modlitwy starodawna antyfona na *Laudes*, zamieszczona w *Oficjum rymowanym* Juliana ze Spiry, skomponowana w 1235 r. z okazji kanonizacji św. Franciszka z Asyżu, przypominająca o bezpośrednim pokrewieństwie między Świętym a trzema Zakonami: pierwszym nazwanym braćmi mniejszymi, drugim ubogimi paniami i trzecim obejmującym mężczyzn i kobiety pragnących naśladować Jezusa na drodze pokuty wskazanej przez Franciszka. Wybór czasownika *ordinat* w antyfonie ma na celu przywołanie właściwej rodzinie franciszkańskiej koordynacji, która nie daje się zredukować do ram prawnych, ale raczej przypomina nieodłączną wzajemność w typowej dla charyzmatu franciszkańskiego więzi komunii.

Pełnia daru otrzymanego przez Biedaczynę z Asyżu od Boskiego Dawcy spełnia się więc w komplementarności i wzajemnej żywotnej komunii, która jest celem życia „wszystkich, którzy miłują Pana z całego serca” (*List do wiernych*, redakcja pierwsza, 1, 1). Dlatego też jako rodzina franciszkańska – wraz ze wszystkimi, których pociąga ewangeliczne piękno Biedaczyny (por. *Laudato si'*, 10) – chcemy świętować te rocznice, które proroczym spojrzeniem w przyszłość dają nam cenną okazję do ożywienia bogactwa naszego charyzmatu.

I chcemy to uczynić zgodnie z logiką daru otrzymanego i podarowanego. Jak bowiem podają źródła hagiograficzne, Franciszek z Asyżu umiera nagi, nie mając niczego na własność: „Prosił, aby go zanieiono do Matki Bożej w Porcjunkuli, by tam oddał ducha życia... Porwany zapalem ducha, położył się obnażony na gołej ziemi” (*Życiorys większy*,

Świętować osiemsetlecie jako rodzina franciszkańska

XIV, 3). Całe jego życie było drogą życia *sine proprio*, czyli oddawania, i to już od samego początku swojego nawrócenia, bo tylko człowiek, który nie zatrzymuje nic dla siebie, ale daje całego siebie, jest w stanie podążać we wspólnocie braterskiej, kierowany pragnieniem Najwyższego Dobra: „I wszelkie dobro odnośmy do Pana Boga najwyższego i uznawajmy za Jego własność, i dziękujmy za wszystko Temu, od którego pochodzi wszelkie dobro” (*Reguła niezatwierdzona*, XVII, 17).

Biedaczyna potrafił uznać, że wszystko w jego życiu było darmowym darem miłości Bożej, jak sam stwierdza w swoim *Testamencie*: „Mnie, bratu Franciszkowi, Pan dał rozpocząć życie pokuty... Pan zlecił mi troskę o braci... Sam Najwyższy objawił mi, że powinienem żyć według Ewangelii świętej” (*Testament*, 1-14). On nie tylko otrzymał dary Boże, ale także postanowił dzielić się nimi. I dlatego dzisiaj, po 800 latach, jako rodzina franciszkańska możemy świętować tych pięć rocznic, które zachęcają nas do życia zgodnie z logiką otrzymanej miłości, stającej się daniem i oddawaniem.

Zaczynamy, siostry i bracia, bo teraz do nas należy dawać na nowo i oddawać te dary, którymi obdarzył nas brat Franciszek.

Świętować rocznicę Reguły 1223-2023

Teksty

Reguła zatwierdzona, I, 1; *Reguła św. Klary*, I, 1; *Reguła braci i sióstr Trzeciego Zakonu Regularnego*, I, 1; *Reguła braci i sióstr Franciszkańskiego Zakonu Świeckich*, II, 4; *Testament*, 14-15; *Anonim z Perugii*, 11.

Wszyscy członkowie rodziny franciszkańskiej przyjmują Regułę, która staje się sposobem życia i polega na zachowywaniu Ewangelii. Świętowanie rocznicy *Reguły zatwierdzonej* przypomina nam, że dla Franciszka z Asyżu jej rdzeniem jest Ewangelia, jak stwierdza w *Testamencie*: „Sam Najwyższy objawił mi, że powinienem żyć według Ewangelii świętej. I ja kazałem to spisać w niewielu prostych słowach, i Ojciec Święty potwierdził mi” (*Testament*, 14-15). Modlitewne wsłuchanie się w słowa Jezusa Chrystusa sprawiło, że razem z pierwszymi braćmi zawołał: „«Oto, czegośmy pragnęli, oto, czegośmy szukali». A św. Franciszek powiedział im: «To będzie nasza Reguła»” (*Anonim z Perugii*, 11).

Żaden członek rodziny franciszkańskiej nie przyjmuje prywatnie własnej Reguły, ponieważ jest powołany do życia Ewangelią we wspólnocie braterskiej. Ważne jest przypomnienie, że Franciszek układa *Regułę zatwierdzoną* w takim okresie swojego życia, w którym musi sprostać licznym napięciom i kryzysom na płaszczyźnie braterskiej, ale nie wyrzeka się proroczej wizji, by żyć jak brat wszystkich, i zachęca nas do tego samego. Dzisiaj Kościół, promując swój wymiar synodalny i wspólnotowy, ukazuje postać Franciszka z Asyżu jako wzór braterstwa, nazywając go „świętym znanym z miłości braterskiej” (*Fratelli tutti*, 2), ponieważ jego gesty i słowa mogą wciąż, nawet po 800 latach, oświetlać drogę wspólnoty kościelnej, pragnącej stać się Kościołem „wyruszającym w drogę”, Kościołem synodalnym, słuchającym wszystkich, bliskim ludzi maluczkich, niosącym Dobrą Nowinę mającą moc napęlić radością i sensem życie tych, którzy ją przyjmują (por. *Evangeliu gaudium*, 21).

Świętować rocznicę Reguły (1223-2023)

Nasze bycie w Chrystusie

Świętować rocznicę *Reguły zatwierdzonej* jako rodzina franciszkańska to okazja do lepszego poznania się, do promowania komunii i wzajemnego zaufania między nami, do ponownego odkrycia istoty wspólnych dążeń i do otwarcia nowych dróg ewangelicznych, które pozwolą nam stać się wspólnotą braterską otwartą i „wyruszającą w drogę”, tworzącą nową kulturę, kulturę spotkania i przyjaźni społecznej; wspólnotą braterską, która chce dotrzeć do wszystkich członków społeczeństwa, do „każdego z bogactwem jego wiary czy jego przekonań, każdego z jego własnym głosem, wszystkich jako braci!” (*Fratelli tutti*, 8).

Reguła polega na „zachowaniu świętej Ewangelii Pana naszego Jezusa Chrystusa” (*Reguła zatwierdzona*, I, 1).

Cel

Kochać i coraz lepiej poznawać Regułę, którą postanowiliśmy żyć.

Działanie

- Zweryfikować, jakie miejsce w naszym codziennym życiu zajmuje Ewangelia i Reguła, którą przyjęliśmy.
- Wykorzystać fragmenty naszej Reguły do wzbogacenia życia modlitewnego.
- Stale odwoływać się do naszej Reguły w taki sposób, by mogła ona oświecać rozeznanie osobiste i wspólnotowe.

Nasze bycie braćmi i siostrami

„Jeśli bowiem matka karmi i kocha syna swego cielesnego, o ileż troskliwiej powinien każdy kochać i karmić swego brata duchowego!” (*Reguła zatwierdzona*, 6, 8).

Cel

Odkryć na nowo podstawowe znaczenie Reguły dla pielęgnowania i ożywienia życia braterskiego.

Działanie

- Organizować dni studium i refleksji na temat naszej Reguły, aby razem, we wspólnocie braterskiej, poszukiwać najwłaściwszych sposobów wcielania jej w naszą codzienną działalność.
- Wspierać spotkania, które pozwolą poprawić jakość relacji w naszych rodzinach, wspólnotach braterskich, środowiskach pracy itp.
- Promować wraz z innymi członkami rodziny franciszkańskiej inicjatywy sprzyjające wzajemnemu poznaniu i pogłębieniu komunii braterskiej.

Świętować rocznicę Reguły (1223-2023)

Nasze bycie w komunii

„Ugruntowani w wierze katolickiej, zachowujmy ubóstwo i pokorę, i świętą Ewangelię Pana naszego Jezusa Chrystusa, jak to stanowczo przyrzekliśmy” (*Reguła zatwierdzona*, XII, 4).

Cel

Przywrócić sens i znaczenie naszemu sposobowi życia Regułą w Kościele, promując braterstwo i synodalność jako styl kościelny.

Działanie

- Zweryfikować, czy sposób życia naszą Regułą, którą przyjęliśmy we wspólnocie Kościoła, pobudza nas do prowadzenia posługi duszpasterskiej i działalności apostołskiej w komunii z Kościołem lokalnym i powszechnym.
- Włączyć się w drogę synodalną podejmowaną w naszych Kościołach lokalnych, doceniając różnorodność darów i charyzmatów, które Duch Święty wzbudza dla dobra całej rodziny ludzkiej.
- Odnowić publicznie tam, gdzie to możliwe, profesję zakonną.

Nasze bycie w świecie

„Aby idąc przez świat nie wszczynali kłótni ani nie spierali się słowami i nie sądzili innych” (*Reguła zatwierdzona*, III, 10).

Cel

Współpracować w budowaniu więzi jedności w społeczeństwie i w tworzących je instytucjach, wychodząc od świadectwa braterstwa i *minoritas* w życiu naszą Regułą.

Działanie

- Promować propozycje mające na celu ożywienie relacji między członkami wspólnot chrześcijańskich, jak również między wspólnotami a innymi grupami społecznymi i religijnymi, pielęgnując kulturę spotkania i przyjaźni społecznej.
- Dowartościować ewangelizacyjną moc dziedzictwa kulturowego i artystycznego obecnego w rodzinie franciszkańskiej, aby stało się ono narzędziem spotkania i dialogu ze współczesnym społeczeństwem.

Świętować rocznicę Bożego Narodzenia w Greccio 1223-2023

Teksty

Życiorys pierwszy, 84-87; *Napomnienia*, I, 16-21; *List skierowany do całego Zakonu*, 26-29; *Oficjum o Męce Pańskiej: Psalm XV*.

Tomasz z Celano, opisując obchody Bożego Narodzenia w Greccio, odwołuje się do motywów, które skłaniają Franciszka z Asyżu do urządzenia żłóbka i sprawowania Eucharystii w grotcie. Biedaczyna zatrzymuje się w Greccio, ponieważ chce rozważyć realizm wcielenia, to znaczy prostotę, ubóstwo i pokorę Syna Bożego, „który z wielkiej i niewymownej miłości dał nam siebie samego” (*Życiorys pierwszy*, 87). Tę samą dynamikę odnajdujemy w kontemplacji Eucharystii. Otóż Franciszek zachęca nas nie tylko do patrzenia oczyma ciała, ale także do kontemplowania oczyma ducha pokory i realizmu Bożej miłości, która jest ofiarowana w Eucharystii: „Oto uniża się co dzień jak wtedy, gdy z tronu królewskiego zstąpił do łona Dziewicy. Codziennie przychodzi do nas w pokornej postaci. Co dzień zstępuje z łona Ojca na ołtarz w rękach kapłana” (*Napomnienia*, I, 16-18).

Świętować jako rodzina franciszkańska osiemsetną rocznicę Bożego Narodzenia urządzonego w Greccio to zachęta do zatrzymania się nad tajemnicą wcielenia, aby kontemplować wielkość Bożej miłości do ludzkości. Syn Boży staje się także Synem Człowieczym, staje się jednym z nas, naszym bratem (zob. *List do wiernych*, redakcja druga, 56). Nasza wiara we wcielenie przynagła nas do odkrywania *semina Verbi* obecnych we wszystkich kulturach i we współczesnym społeczeństwie, aby mogły rozkwitnąć znajdujące się w nich ziarna człowieczeństwa. Więcej, przynagła nas nie tylko do obrony życia, ale także do stania się narzędziami życia i człowieczeństwa w naszych rodzinach i wspólnotach braterskich, aż do dotarcia do tych, których już nie uważa się za ludzi, ale jedynie za wyrzutki społeczeństwa. Realizm, z jakim Franciszek z Asyżu celebrował tajemnicę wcielenia w Greccio, zachęca nas do osiągnięcia świadomości, „że jesteśmy adresatami dobra, które czyni nas ludzkimi, pomaga prowadzić nowe życie. Nie ma nic lepszego jak przekazywanie tego innym” (*Evangelii gaudium*, 264).

W dzień Bożego Narodzenia Biedaczyna modlił się razem ze swoimi współbraćmi: „Oto dzień, który Pan uczynił, radujmy się w nim i weselmy. Ponieważ najświętsze, umiłowane Dziecię zostało nam dane i narodziło się dla nas w drodze, i położone zostało w żłobie, bo nie miało miejsca w gospodzie” (*Oficjum o Męce Pańskiej*, XV, 6-7). Wspomnienie osiemsetnej rocznicy urzędzenia żłóbka w Greccio skłania nas do zastanowienia się nie tylko nad tym, jakie miejsce zajmuje Jezus w naszych sercach, ale także nad tym, czy jest w nich miejsce dla tych, z którymi On chciał się utożsamić: „Zaprawdę, powiadam wam: Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili” (Mt 25, 40). Poprzez swoje wcielenie Jezus Chrystus usunął wszelkie odległości, które oddzielały Go od ludzkości, i wzywa nas do uczynienia tego samego, czyli zbliżenia się do naszych braci i siostr, aby ich przyjąć, aby ich objąć miłosierdziem, jak przypomina nam nauczanie Kościoła: „Św. Franciszek, z prostotą tego znaku, dokonał wielkiego dzieła ewangelizacji. (...) W sposób szczególny, począwszy od swego franciszkańskiego pochodzenia, żłobek jest zachętą do «odczuwania», «dotknięcia» ubóstwa, które Syn Boży wybrał dla siebie w swoim wcieleniu. W ten sposób jest to pośrednio wezwanie do naśladowania Jego drogi pokory, ubóstwa, ogołocenia, która prowadzi od betlejemskiego żłóbka do krzyża. Jest to wezwanie, aby Go spotkać i miłosiernie Mu służyć w najbardziej potrzebujących braciach i siostrach” (*Admirabile signum*, 3).

Nasze bycie w Chrystusie

„Tak Bóg umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał” (J 3, 16).

Cel

Odnowić nasze życie wiary, aby stało się ono bardziej rzeczywiste i konkretne.

Działanie

- Nabrać świadomości, że codzienne życie, ze swoimi radościami i trudnościami, jest uprzywilejowanym miejscem spotkania z Panem.
- Nadać odpowiednią wartość życiu liturgicznemu i sakramentalnemu, aby czynić postępy w życiu wiary.
- Zweryfikować sposób, w jaki obchodzimy Boże Narodzenie i inne święta liturgiczne, aby zobaczyć, czy odzwierciedlają prostotę, ubóstwo i pokorę, których pragnął Franciszek z Asyżu.

Nasze bycie braćmi i siostrami

„Człowieku, zastanów się, do jak wysokiej godności podniósł cię Pan Bóg, bo stworzył cię i ukształtował według ciała na obraz umiłowanego Syna swego i na podobieństwo według ducha” (*Napomnienia*, V, 1).

Nasze bycie w komunii

Cel

Przywrócić integralne, wolne od podziałów i dychotomii, spojrzenie na osobę ludzką i jej konstytutywną wzajemność jako mężczyzny i kobiety.

Działanie

- Zapewnić, aby propozycje formacyjne naszych wspólnot sprzyjały realizacji integralnych procesów formacyjnych z ludzkiego, duchowego i interpersonalnego punktu widzenia.
- Wspierać konkretne inicjatywy, które przyczynią się do przewyciężenia wszelkich form podziałów między mężczyznami i kobietami, świeckimi i kapłanami lub osobami konsekrowanymi.

„Bądź pozdrowiona, Pani, święta Królowo, święta Boża Rodzicielko, Maryjo, która jesteś Dziewicą, uczynioną Kościołem” (*Pozdrowienie błogosławionej Maryi Dziewicy*, 1).

Cel

Żyć we wspólnocie kościelnej w duchu *minoritas*.

Działanie

- Zweryfikować, czy nasza posługa duszpasterska we wspólnotach kościelnych odzwierciedla macierzyński wymiar Kościoła i charakteryzuje się pokorą i ubóstwem, które objawiają się we wcieleniu i w Eucharystii.
- Przemyśleć nasz sposób sprawowania Eucharystii, aby była autentycznie przeżywana jako źródło i szczyt życia chrześcijańskiego oraz krynica komunii i braterstwa.
- Nieść macierzyńską bliskość Kościoła do braci i sióstr, którzy znajdują się na egzystencjalnych peryferiach naszych wspólnot kościelnych.

Nasze bycie w świecie

„Rzekł Bóg: «Uczyńmy człowieka na Nasz obraz, podobnego Nam»” (Rdz 1, 26).

Cel

Kochać i służyć każdemu człowiekowi, promując jego godność jako istoty stworzonej, uczynionej na obraz i podobieństwo Boga.

Działanie

- Podjąć refleksję i dyskusję na temat godności każdego życia ludzkiego, zmierzające do zaangażowania na rzecz obrony życia od poczęcia do naturalnej śmierci.
- Promować działania mające na celu obronę praw kobiet.
- Zaoferować pomoc rodzicom, którzy doświadczają trudności związanych z wychowaniem i edukacją dzieci.
- Pomóc różnym ośrodkom dla dzieci osieroconych, dla dzieci ulicy, dla młodzieży narażonej na wszelkiego rodzaju uzależnienia itp.

Świętować dar stygmatów 1224-2024

Teksty

Życiorys pierwszy, 94-95; *Życiorys większy*, XIII, 1-10; *Uwielbienie Boga Najwyższego*; *Błogosławieństwo dla brata Leona*; *Życiorys drugi*, 49.

Źródła hagiograficzne podają, że po intensywnym okresie działalności apostołskiej Franciszek z Asyżu udał się na Alwernię, aby zgodnie ze swoim zwyczajem podjąć czterdziestodniowy post i modlitwę. Właśnie w kontekście milczenia i modlitwy Biedaczyna ujrzał w widzeniu zstępującego Serafina, bo tylko milczenie stwarza możliwość słuchania i przyjęcia Tego, który mówi. Głębokie pragnienie, ożywiające Biedaczynę do naśladowania Chrystusa i do całkowitego upodobnienia się do Niego, urzeczywistnia się na Alwerni w spotkaniu z Ukrzyżowanym, który wyciska na jego sercu i na ciele znaki miłości. Św. Bonawentura tak podsumowuje doświadczenie Franciszka: „Prawdziwa miłość do Chrystusa przekształciła kochającego, upodobniając go do Jego obrazu” (*Życiorys większy*, XIII, 5). Spotkanie z Umiłowanym staje się pieśnią uwielbienia. Dlatego też po spotkaniu z Ukrzyżowanym Franciszek układa *Uwielbienie Boga Najwyższego*, modlitwę, która wypływa z kochającego serca, całkowicie skupionego na Boskim Ty: „Ty jesteś Święty Pan Bóg jedyny, który czynisz cuda. Ty jesteś mocny, Ty jesteś wielki, Ty jesteś najwyższy” (*Uwielbienie Boga Najwyższego*, 1-2).

Świętować jako rodzina franciszkańska osiemsetlecie otrzymania stygmatów to zachęta do przywrócenia w naszym codziennym życiu modlitewnego i kontemplacyjnego wymiaru milczenia, stawiającego nas przed tym, co istotne, pozwalającego nam rozpoznać pragnienie nieskończoności tkwiące w naszych sercach, pomagającego nam wsłuchać się w siebie, w innych i w Boga. Zresztą nawet dzisiaj Biedaczyna jest ukazywany jako ten, który słuchanie uczynił stylem życia: „Św. Franciszek z Asyżu usłyszał głos Boga, usłyszał głos ubogiego, usłyszał głos chorego, usłyszał głos przyrody. A to wszystko przekształca go w pewien styl życia. Chciałbym, aby ziarno św. Franciszka rośło w wielu sercach” (*Fratelli tutti*, 48).

Świętować dar stygmatów (1224-2024)

Po otrzymaniu świętych stygmatów „Franciszek zszedł z góry i niósł z sobą wizerunek Ukrzyżowanego, nie ręką artysty wykonany na kamiennych czy drewnianych tablicach, lecz palcem Boga żywego wyrażony na członkach jego ciała” (*Życiorys większy*, XIII, 5). I tak jak został dotknięty palcem Bożym, tak teraz on sam idzie na spotkanie ubogich, chorych i potrzebujących, aby ich przygarnąć, aby przekazać im miłość Bożą. Spotkanie z Ukrzyżowanym pobudza Franciszka do spotkania z „ukrzyżowanymi” na przestrzeni dziejów, których ból pragnie złagodzić, jak w epizodzie o człowieku dręczonym przez zimno, opisanym przez św. Bonawenturę: „Franciszek, rozpalony żarem Bożej miłości, wyciągnął rękę i dotknął go. I oto rzecz godna podziwu – pod wpływem dotknięcia tej świętej ręki, która miała w sobie żar serafickiego ognia, ustało zimno, a ogarnęło go ciepło wewnętrzne i zewnętrzne, jak gdyby z jakiegoś pieca został nań skierowany gorący strumień powietrza” (*Życiorys większy*, XIII, 7). Wspominać i czcić Franciszka dotkniętego przez Ukrzyżowanego przynagla nas do wyjścia poza siebie, aby „dotknąć cierpiącego ciała Chrystusa w innych” (*Gaudete et exsultate*, 37), a zarazem pozwolić się dotknąć i rzucić wyzwanie licznym dramatycznym sytuacjom bólu i cierpienia, w których jest pogrążonych tak wielu naszych braci i sióstr na całym świecie.

Nasze bycie w Chrystusie

„Ja na ciebie swoim noszę blizny, znamię przynależności do Jezusa” (Ga 6, 17).

Cel

Odnowić sposób przeżywania naszego wspólnego powołania chrześcijańskiego, aby osiągnąć autentyczne upodobnienie do Chrystusa ubogiego i ukrzyżowanego, nosząc stygmaty Jego obecności w nas.

Działanie

- Ożywić przestrzenie spotkania z Panem, które są już widoczne w naszym życiu osobistym.
- Przywrócić wartość milczenia jako podstawowego warunku słuchania Boga, siebie i innych.
- Wykorzystać zasoby ascetyczne, które proponuje nam Kościół i tradycja franciszkańska, aby nasze pragnienia, oczyszczone z wszelkich form egoizmu, skupiały się wyłącznie na Bogu.

„Darmo otrzymaliście, darmo dawajcie!” (Mt 10, 8).

Cel

Pogłębić kulturę bezinteresowności i daru, aby w sposób znaczący charakteryzowała nasze wspólne życie.

Nasze bycie braćmi i siostrami

Świętować dar stygmatów (1224-2024)

Nasze bycie w komunii

Działanie

- Popierać w naszych rodzinach i wspólnotach braterskich postawę prawdziwego dialogu, który pozwala na słuchanie, zrozumienie, poznawanie i wzajemną akceptację.
- Zachęcać do konkretnych gestów bezinteresownej służby, które wyrażają i urzeczywistniają dar z siebie.
- Czuwać nad naszymi słowami i osądami, aby „dotykały” innych jedynie miłosierdziem i współczuciem.

„W Jego ranach jest nasze zdrowie” (Iz 53, 5).

Cel

Życ naszą przynależnością do wspólnoty kościelnej, dając świadectwo miłosiernej miłości, która wytryskuje z Ukrzyżowanego.

Działanie

- Sprzyjać tworzeniu przestrzeni do słuchania i przyjmowania młodych, odrzuconych, wykluczonych i mniejszości.
- Współpracować, aby nasze Kościoły lokalne stawały się „Kościołami wyruszającymi w drogę”, wychodzącymi naprzeciw wszystkim, którzy oddalili się od wiary, małuczkim i potrzebującym.
- Wspierać inicjatywy o charakterze ekumenicznym i międzyreligijnym, starając się przyczynić do „zagojenia” ran, które utrudniają komunię.

Nasze bycie w świecie

„Pan sam wprowadził mnie między trędowatych i okazywałem im miłosierdzie” (*Testament*, 2).

Cel

Pozwolić się dotknąć i rzucić wyzwanie licznym sytuacjom bólu i cierpienia, jakie napotykamy w środowiskach, w których żyjemy i pracujemy.

Działanie

- Ćwiczyć się w sztuce kontemplowania Chrystusa w cierpieniach i trudnościach ludzi spotykanych na co dzień.
- Służyć z oddaniem i czułością ranom ciała i ducha tych wszystkich, którzy wokół nas i w naszych wspólnotach braterskich są utrapieni i pozbawieni nadziei.
- Promować spotkania z tymi, którzy nie wierzą w Boga lub nie wyznają żadnej religii, zachęcając do wspólnych inicjatyw ukierunkowanych na pomoc ubogim i potrzebującym.

Świętować rocznicę *Pieśni słonecznej* 1225-2025

Teksty

Pieśń słoneczna albo pochwała stworzeń; Zbiór Asycki, 83; Zwierciadło doskonałości, 100-101 i 120; Życiorys drugi, 165; Życiorys większy, IX, 1.

Franciszek z Asyżu jest już prawie całkowicie niewidomy, gdy układa *Pieśń słoneczną*. Niemniej jednak ze spojrzeniem wiary przepelnionym wdzięcznością kontempluje cuda stworzenia i udaje mu się uchwycić obecność Stwórcy, który nadaje im znaczenie. Wszystkie stworzenia, zwierciadła Boskiej doskonałości, są braćmi i siostrami, ponieważ są dziełem i darem samego Twórcy. Wszystkie razem tworzą chór stworzenia, który kontempluje, wychwala i dziękuje Bogu Stwórcy, „owemu wielkiemu Jałmużnikowi”, który daje obficie i z dobrocią (*Życiorys drugi, 77*). *Pieśń* zawiera niezwykłą ekspresję i ostateczne przesłanie życiowe Biedaczyny, co podsumowuje całą jego drogę upodobnienia się do Chrystusa, umiłowanego Syna. Jego wiara w ojcostwo Boga staje się pieśnią pochwalną, głoszącą braterstwo wszystkich stworzeń i ich piękno. Istotnie, „we wszystkim co piękne, widział Najpiękniejszego; dzięki śladom zostawionym w rzeczach wszędzie znajdował Umiłowanego, ze wszystkiego robiąc sobie drabinę, po której wstępował na spotkanie Tego, który cały jest godny pragnienia” (*Życiorys większy, IX, 1*).

Obchodzić jako rodzina franciszkańska rocznicę powstania *Pieśni słonecznej* prowadzi nas do radykalnej zmiany w naszej relacji ze stworzeniem, polegającej na tym, by stan posiadania zastąpić troską o nasz wspólny dom. Otóż każdy z nas powinien szczerze odpowiedzieć na następujące pytania: Jak chcę przeżywać relację z innymi stworzeniami? Jak władca, który uzurpuje sobie prawo do robienia z nimi, co chce? Jak konsument zasobów, który widzi w nich okazję do czerpania jakiejś korzyści? Czy jak brat, który zatrzymuje się przed stworzeniem, podziwia jego piękno i dba o rozwój życia? Stoimy przed antropologicznym i ekologicznym wyzwaniem, które zadecyduje o naszej przyszłości, ponieważ jest ono związane z przyszłością naszej matki i siostry Ziemi. Jesteśmy zaproszeni, by zaproponować współczesnemu społeczeństwu „język braterstwa i piękna w naszej relacji ze światem” (*Laudato si’, 11*).

Nasze bycie w Chrystusie

Obecny kryzys ekologiczny ujawnia, że „proces degradacji środowiska ludzkiego i środowiska przyrodniczego zachodzi jednocześnie” (*Laudato si'*, 48). Ta świadomość pozwala nam zrozumieć, że środowisko ludzkie i środowisko naturalne razem się chronią i upiększają w ten sam sposób. Troska o wspólny dom bez zatroszczenia się o dom wewnętrzny, o nasze serce, nie jest właściwą drogą: niezbędne jest równoczesne nawrócenie zarówno ekologiczne, jak i integralne, ponieważ „kryzys ekologiczny jest wezwaniem do głębokiego wewnętrznego nawrócenia” (*Laudato si'*, 217). Rzeczywiście, ostatnia strofa *Pieśni* przypomina nam, że tylko ci, którzy mają serce wolne, zdolne zatrzymać logikę nienawiści i zemsty poprzez przebaczenie, mogą stać się narzędziem pojednania i zgody, prorocstwem braterstwa, jak Franciszek, który żył „we wspaniałej harmonii z Bogiem, z innymi ludźmi, z naturą i z samym sobą” (*Laudato si'*, 10).

„Pochwalony bądź, Panie mój, ze wszystkimi Twymi stworzeniami, szczególnie z panem bratem słońcem, przez które staje się dzień i nas przez nie oświecasz. I ono jest piękne i świecące wielkim blaskiem: Twoim, Najwyższy, jest wyobrażeniem” (*Pieśń słoneczna*, 3-4).

Cel

Posiąść kontemplacyjne spojrzenie, umiejące rozpoznać obecność i piękno Stwórcy, który objawia się we wszystkich stworzeniach.

Działanie

- Poświęcać często odpowiedni czas na kontemplację stworzenia, aby uchwycić jego piękno i dziękować za nie Bogu.
- Wykorzystać *Pieśń słoneczną* jako inspirację do modlitwy i medytacji, aby pomogła nam dostrzec więzi łączące nas ze wszystkimi stworzeniami.
- Zapoznać się uważnie i odpowiedzialnie wprowadzić w życie propozycje działań zawarte w encyklice *Laudato si'*, korzystając z licznych materiałów publikowanych przez różne urzędy rodziny franciszkańskiej.

„Ty jesteś w Trójcy jedyny... Ty jesteś pięknnością” (*Uwielbienie Boga Najwyższego*, 3-4).

Cel

Odkryć na nowo znaczenie powołania wspólnotowego, wpisanego w nasze bycie stworzonymi na obraz i podobieństwo Trójjedynego Boga.

Działanie

- Stworzyć okazje do spotkań z innymi członkami rodzin i wspólnot franciszkańskich, aby odkryć znajdujące się w nich piękno i dobro, i dziękować za nie Bogu.

Nasze bycie braćmi i siostrami

Nasze bycie w komunii

- Określić, jakie działania przyczyniają się do pogorszenia naszych więzi ze stworzeniem i pogłębiają obecny kryzys ekologiczny, aby odpowiedzialnie je przewartościować.
- Podjąć zdecydowaną drogę integralnego nawrócenia ekologicznego, która pozwoli zatroszczyć się o wspólny dom, promując i umacniając w naszych rodzinach i wspólnotach braterskich praktyki redukcji odpadów, ponownego wykorzystania materiałów, recyklingu, odpowiedzialnego korzystania z zasobów, takich jak woda itp.

„Stworzenie zostanie wyzwolone z niewoli zepsucia, by uczestniczyć w wolności i chwale dzieci Bożych” (Rz 8, 21).

Cel

Uświadomić sobie naszą kościelną odpowiedzialność za uzdrowienie relacji między Stwórcą a stworzeniami i przywrócenie im pierwotnej harmonii.

Działanie

- Pogłębić świadomość, że nas wszystkich łączy ten sam dom i że z tego względu wszyscy musimy o niego dbać.
- Promować, zgodnie z nauką społeczną Kościoła, inicjatywy mające na celu osiągnięcie gospodarki sprzyjającej włączeniu społecznemu jako konkretną i alternatywną odpowiedź na struktury społeczne, które „odrzucają” osoby nieproduktywne ekonomicznie.
- Zapewnić więcej miejsca i większą widoczność grupom kościelnym działającym na rzecz sprawiedliwości, pokoju i integralności stworzenia.

„Bóg widział, że wszystko, co uczynił, było bardzo dobre” (Rdz 1, 31).

Cel

Wzrastać w świadomości, że środowisko ludzkie i środowisko naturalne wzajemnie się chronią i upiększają.

Działanie

- Współpracować ze wszystkimi ludźmi dobrej woli, aby wspólny dom uczynić bardziej odpowiednim do zamieszkania.
- Promować tworzenie sieci kontaktów z różnymi organizacjami społecznymi i religijnymi, które podzielają z nami troskę o wysłuchanie i danie odpowiedzi na krzyk ziemi i ubogich.
- Promować kulturę dialogu i braterstwa, niezbędną do przewyciężenia kultury zysku i odrzucenia, poprzez inicjatywy angażujące wszystkich, bez względu na język, kulturę, pochodzenie etniczne czy religię.

Świętować rocznicę śmierci Franciszka z Asyżu 1226-2026

Teksty

Testament; Testament sieneński (zob. *Zbiór Asyjski*, 59); *Życiorys pierwszy*, 109-111; *Życiorys większy*, XIV, 1-6; Ostatnia strofa *Pieśni słonecznej*.

We współczesnym społeczeństwie myśl o śmierci jest często pomijana nie tylko dlatego, że przypomina nam o naszej ludzkiej ograniczoności, ale także dlatego, że odsłania fałszywe pewniki, które sprawiają, iż czujemy się panami czasu i życia. Tymczasem Franciszek z Asyżu przyjmuje siostrę śmierć ze śpiewem na ustach, gdyż zrozumiał, że nie jest ona końcem wszystkiego, ale końcem, który pozwala nam wejść w pełną komunię z Bogiem. Rzeczywiście, życie jest darem, który powinien być zwrócony: „Nie zatrzymujcie więc niczego z siebie dla siebie, aby was całych przyjął Ten, który cały wam się oddaje” (*List skierowany do całego Zakonu*, 29).

Pod koniec swoich dni Franciszek rozważa nad własnym życiem i wszędzie odkrywa obecność i działanie Pana. Dlatego w *Testamencie* powtarza jak refren: „Mnie, bratu Franciszkowi, Pan dał... I Pan dał mi w kościołach taką wiarę... Dał mi Pan i daje tak wielkie zaufanie... I gdy Pan zlecił mi troskę o braci, nikt mi nie wskazywał, co mam czynić, lecz sam Najwyższy objawił mi, że powinienem żyć według Ewangelii świętej” (*Testament*, 1-14). Taką samą postawę miała Klara z Asyżu, gdy w ostatnich dniach życia pisała swój *Testament*. Otóż także ona rozpoznaje Boga jako Dawcę, któremu należy dziękować za wszystkie udzielane dary, a zwłaszcza za powołanie (zob. *Testament św. Klary z Asyżu*, 1-2).

Świętowanie osiemsetnej rocznicy śmierci Franciszka z Asyżu jest zachętą do rozważenia naszej osobistej historii i historii naszej rodziny franciszkańskiej ze spojrzeniem wiary, która potrafi uchwycić Bożą obecność i działanie we wszystkim, nawet w trudnych i dramatycznych sytuacjach, jakie przeżyliśmy lub jakie musimy przeżywać w obecnym czasie. Jest to okazja, aby podziękować Bogu za wszystkie dary, jakimi nas obdarzył, a zwłaszcza za dar Franciszka z Asyżu i jego ewangeliczne

doświadczenie, które stało się charyzmatem wyrażającym się w różnych odcieniach naśladowania i apostołstwa i które jeszcze dziś posiada siłę oddziaływania na kobiety i mężczyzn ze wszystkich kultur, zarówno w Kościele katolickim, jak i poza nim.

Krótko przed swoim odejściem Franciszek powiedział do braci: „«Bracia, zacznijmy służyć Panu Bogu, ponieważ dotychczas prawie nicśmy nie postąpili, albo bardzo niewiele». Nie sądził, że już osiągnął cel, ale niestrudzenie trwał w świętym nastawieniu na nowe i zawsze chciał zaczynać od początku. Chciał znowu wrócić do usługiwania trędowatym” (*Życiorys pierwszy*, 103). Śmierć Franciszka przypomina nam, że każdy dzień jest okazją, aby zaczynać od nowa, aby odnowić naszą odpowiedź na wezwanie Pana, który posyła nas do całego świata jako braci i siostry, byśmy dawali o Nim świadectwo słowem i czynem, pociągając wszystkich do Bożej miłości (zob. *Wykład modlitwy Ojciec nasz*, 5).

Świętowanie śmierci Biedaczyny jest ponadto okazją do przypomnienia, że wszyscy jesteśmy powołani do świętości i że tak jak on jesteśmy zaproszeni do odzwierciedlenia piękna Ewangelii i piękna naszego franciszkańskiego powołania, ponieważ „świętość jest najpiękniejszym obliczem Kościoła” (*Gaudete et exsultate*, 9).

Nasze bycie w Chrystusie

„I wszelkie dobro odnośmy do Pana Boga najwyższego i uznawajmy za Jego własność, i dziękujmy za wszystko Temu, od którego pochodzi wszelkie dobro” (*Reguła niezatwierdzona*, XVII, 17).

Cel

Uznać Boga jako Dawcę, do którego ze czcią i wdzięcznością powinniśmy odnosić wszelkie dobra.

Działanie

- Utrzymać żywą świadomość, że nasze życie jest darem do oddania.
- Prześledzić w świetle *Testamentu* Franciszka z Asyżu nasze osobiste życie, próbując rozpoznać w nim działanie Boga, aby Mu podziękować i oddać chwałę.
- Odnowić ducha wdzięczności za dar powołania chrześcijańskiego i za przynależność do rodziny franciszkańskiej.

„Pan zlecił mi troskę o braci” (*Testament*, 14).

Cel

Uczcić dar brata Franciszka i wspólnoty braterskiej.

Nasze bycie braćmi i siostrami

Nasze bycie w komunii

Działanie

- Organizować dni studyjne i poświęcone refleksji nad postacią Franciszka z Asyżu i duchowością franciszkańską, aby we wspólnocie braterskiej razem poszukiwać najwłaściwszych sposobów wcielania jej w teraźniejszość.
- Promować we wspólnotach braterskich spotkania i dyskusje, gdzie każdy może podzielić się sposobem przeżywania charyzmatu franciszkańskiego, swoimi oczekiwaniami, trudnościami itp.
- Zaplanować wraz z innymi członkami rodziny franciszkańskiej celebracje liturgiczne, które pozwolą nam świętować dar brata Franciszka i wspólnoty braterskiej.

„Pan dał mi w kościołach taką wiarę” (*Testament*, 4).

Cel

Uczcić w Kościele dar charyzmatu św. Franciszka.

Działanie

- Promować znajomość naszego charyzmatu nie tylko w naszych wspólnotach, parafiach, ośrodkach edukacyjnych itp., ale także tam, gdzie nie ma rodziny franciszkańskiej.
- Organizować wraz z innymi członkami naszych wspólnot kościelnych spotkania, liturgie itp., aby uczcić dar, jaki św. Franciszek stanowi dla Kościoła.
- Proponować Franciszka z Asyżu jako wzór świętości, a tym samym prawdziwego człowieczeństwa, pomagający nam docenić i rozwijać ziarna człowieczeństwa obecne we wszystkich kulturach i we współczesnym społeczeństwie.

„Po to posłał was na cały świat, abyście słowem i czynem dawali świadectwo Jego głosowi” (*List skierowany do całego Zakonu*, 9).

Cel

Wspierać ewangelizację jako okazję do wielkodusznego odwdzięczenia się za otrzymane dary.

Działanie

- Zachęcać wspólnoty braterskie do dawania świadectwa nadziei i radości poprzez konkretne inicjatywy głoszenia słowa Bożego i projekty ewangelizacyjne.
- Wychowywać się do mądrego odczytywania znaków czasu, aby umiejętnie rozpoznać, z jaką kreatywnością i nowością działa Duch Święty wśród mężczyzn i kobiet naszych czasów.

Nasze bycie w świecie

Świętować rocznicę śmierci Franciszka z Asyżu (1226-2026)

- Podjąć zobowiązanie, by często i chętnie udawać się i odwiedzać tych braci i siostry, którzy żyją w miejscach najbardziej peryferyjnych i zmarginalizowanych, niosąc im ewangeliczne słowo radości i zbawienia.
- Zaprezentować społeczeństwu postać Franciszka z Asyżu i historię naszej rodziny franciszkańskiej, wykorzystując dziedzictwo kulturowe i artystyczne znajdujące się w naszych klasztorach, kościołach, muzeach itp.

KONFERENCJA
RODZINY FRANCISZKAŃSKIEJ